

Kommunfullmäktige 20221124

Motion: ta bort ordet kund i kommunens styrdokument när socialtjänstlagen träder i kraft

Förändringen från medborgare till kund har under de senaste åren varit en medveten politisk handling. Medborgare är ett ord som alltmer sällan används av politiker och myndigheter. I stället har samhället kommit att liknas vid en butik där vi medborgare beskrivs som kunder. Att medborgare blir kunder när de köper bredband eller fjärrvärme hos Karlstads El- och Stadsnät, är naturligt. Men begreppet blir problematiskt när vi talar om vård och omsorg. Då en kund är en fysisk eller juridisk person som köper/hyr en produkt eller en tjänst från ett företag eller en person och som tillsammans utgör en marknad. Det blir missvisande då det handlar om tjänster som kommunen är skyldiga att tillhandahålla för behövande kommunmedborgare enligt socialtjänstlagen.

Att vara medborgare innebär att man i samhället har fulla politiska och sociala rättigheter och skyldigheter. Det är en stor skillnad mellan att vara medborgare eller att reduceras till kund på en marknad. Kunden betalar för en vara eller tjänst och har inte rätt att få insyn i och inflytande över leverantören. Som medborgare har vi rätt till en insyn och inflytande som kunden aldrig har rätt att kräva.

Att betrakta medborgare som kunder skapar en distans mellan individ och samhälle. Socialstyrelsen skriver i sin termbank under rubriken brukare:

"Socialstyrelsen avråder också från ordet kund som samlande begrepp. Insatser från socialtjänsten ingår i offentligrättsliga åtaganden. Därför är kund, som används för att beskriva en av parterna i en civilrättslig relation inom det privata näringslivet, inte lämpligt att använda som samlande begrepp. Att vara kund innebär dessutom att man ska kunna välja mellan olika varor och tjänster, något som alla de personer som får individuellt behovsprövade insatser från socialtjänsten inte har möjlighet att göra."

Vänsterpartiet föreslår därför:

- Att Karlstads kommun upphör med att använda begreppet "kund" enligt Socialstyrelsens rekommendationer.
- Att Karlstads kommun istället använder mer beskrivande uttryck som exempelvis: deltagare i dagligverksamhet, mottagare av äldreomsorg, gäst på korttidsboende, och liknande.

För Vänsterpartiet:

Björn Molin, Nora Gavelin, Siri Hasting och Parvane Assadbegli